

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

БАНКІВСЬКА СФЕРА: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ НА УМОВАХ «СПОТ»

**Ткачук Г.О., д.е.н., професор,
Сарієва Г.І., здобувач СВО «Магістр»
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Відсутність єдиної для всіх країн валюти платежу, наявність постійної небезпеки валютних втрат унаслідок коливань валютних курсів викликає необхідність здійснення операцій з купівлі-продажу (обміну) іноземної валюти.

За умов сильних коливань валютних курсів учасники світового валютного ринку відчують великі труднощі в управлінні ризиками, які пов'язані з цими коливаннями та пред'являють високі вимоги до страхування валютних ризиків. Уповноважені банки пропонують велику кількість інструментів хеджування, які зменшують ризики та забезпечують сприятливі валютні курси.

На сьогоднішній день найпоширеніші валютні операції міжбанківського валютного ринку України є операції на умовах «том», «тод», «спот», «форвард», «своп». В банківських установах найбільше здійснюються операції на умовах «спот».

В Україні збільшується попит саме на швидкі операції, які по своїй суті є відносно простими і дають можливість, максимум протягом двох днів, обміняти певну суму валюти й отримати її еквівалент. Такий результат є вирішальним у здійсненні та виборі виду операцій, що забезпечує велику кількість учасників.

Обліковий механізм валютних операцій на умовах «спот» дозволить отримати та систематизувати інформацію про результати купівлі та продажу іноземної валюти для прийняття управлінських рішень щодо операцій з іноземною валютою.

Проблеми бухгалтерського обліку в банківських установах висвітлюються багатьма вченими за різними позиціями, з них: Васюренко О.В.[4], Герасимович А.М. [7], Кіндрацька Л.М. [4], Коцовська Р.Р., Ричаківська В.І., Табачук Г.П., Грудзевич Я. В., Вознюк М. А [6], та інші.

Аналіз розвитку системи бухгалтерського обліку за останні роки дає можливість зробити висновки щодо тенденцій і закономірностей його формування на сучасному етапі, визначити зміни в методології і організації облікового процесу та запропонувати напрямки подальшого розвитку.

З розвитком міжнародних відносин стираються кордони між різними країнами, взаємовідносини між ними вже неможливо уявити без грошових розрахунків. Головну роль при цьому відіграє валютний ринок.

Валютний ринок - це досить складна форма перерозподілу фінансових ресурсів як всередині країни, так і на міжнародному рівні. У будь-якій державі валютний ринок виконує певні функції, зокрема своєчасне

здійснення міжнародних розрахунків, страхування валютних ризиків, регулювання валютних курсів [8]. Об'єктом валютного ринку є валютні операції з продажу й обміну національної та іноземної валют.

Валютний ринок поділяють на поточний і строковий. Основою такого поділу є відмінність у датах укладення угод і датах розрахунку за ними, або датах валютування (узгоджені сторонами дати здійснення поставки коштів на рахунки контрагентів згідно з угодою). Валютна операція на умовах «спот» - валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції на другий робочий день після дня укладення договору [2].

Таким чином, операція «спот» - це угода на купівлю-продаж іноземної валюти на короткотерміновий період. Доставка валюти здійснюється після заключення угоди не пізніше двох робочих днів. В основі угод «спот» лежать кореспондентські відносини між банками. Умови розрахунків «спот» досить зручні для контрагентів угоди: протягом поточного і наступного дня зручно обробити необхідну документацію, оформити платіжні та інше для виконання умов угоди.

Облік операцій в іноземній валюті здійснюється за балансовими рахунками згідно чинного Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17.06.2004 №280 (далі – План рахунків) [1].

Оскільки до користувача має надійти якісна інформація з купівлі - продажу (обміну) іноземної валюти та банківських металів за національну валюту за умовами «спот» пропонується банкам відображати в бухгалтерському обліку такі операції з використанням позабалансових рахунків.

Отже, валютні операції на умовах «спот» мають велике економічне значення для фінансової галузі, оскільки ці операції дають змогу забезпечити взаємозв'язок курсів валют і регулювання ринку, що сприяє вирівнюванню валютних курсів на валютних ринках.

Для уникнення спотворення показників діяльності банків при побудові системи бухгалтерського обліку на дату операції валютні операції з купівлі-продажу (обміну) пропонується банкам відображати в бухгалтерському обліку за позабалансовими рахунками, а на дату розрахунку - за балансовими рахунками.

Література

1. План рахунків бухгалтерського обліку банків України. Постанова Правління Національного банку України від 17 червня 2004 року N 280 [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0918-04>.

2. Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою від 10 черпня 2005 року № 281 [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0950-05>.

3. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України. Постанова Правління Національного банку України від 17 листопада 2004 року № 555 [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1511-04/print1367308407478695>.

4. Васюренко О. В. Банківські операції [Текст] : навч. посіб. для студ. екон. спец. / 6-те вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2016. 318 с.

5. Кіндрацька Л. М. Фінансовий та управлінський облік у банках: Підручник. К. : КНЕУ, 2011. 816 с.

6. Операції комерційних банків [Коцовська Р. Р., Ричаківська В. І., Табачук Г. П., Грудзевич Я. В., Вознюк М. А.]. 3-е вид. К. : Алерта,, Львівський банківський ін-т. НБУ, 2013. 501 с.

172. Черкаський А.В. РОЛЬ ВОЛОНТЕРСЬКОГО РУХУ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	592
173. Черняк Г.А. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ОСОБИСТОСТІ.....	596
174. Євтушевська О.О., Скляр Л.Б., Дашевська Є.М. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПДВ.....	600
175. Євтушевська О.О., Скляр Л.Б., Фіцева В.О. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	603
176. Євтушевська О.О. ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ ТА СТРОК ЗБЕРІГАННЯ – ЗМІНИ 2023.....	606
177. Євтушевська О.О., Андрєєва М.В. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	609
178. Євтушевська О.О., Пелещук М.А. ОСОБЛИВОСТІ АВТОМАТИЗОВАНОГО ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ.....	612
179. Маркова Т.Д., Домброван Я.Ю., Гондзя О.М. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА ЙОГО ТРАНСФОРМАЦІЯ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	614
180. Ольшєвська О.В., Волкова А.Ю., Бардук А.В. ДІДЖИТАЛ-ОБЛІК ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ.....	617
181. Ткачук Г.О., Сарієва Г.І. БАНКІВСЬКА СФЕРА: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ НА УМОВАХ «СПОТ».....	620
182. Ткачук Г.О., Величко О.М., Яценко Н.Г. УРЯДОВА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	623
183. Ткачук Г.О., Зеленьк В.В., Мусатенко Є.В. ПРОБЛЕМИ РЕАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ	627
184. Gangan Svetlana, Burbulea Rodica, Gangan Iulian CONCEPTUALIZĂRI ÎN DETERMINAREA LOCULUI ȘTIINȚEI MARKETINGULUI ÎN TEORIA DEZVOLTĂRII ECONOMICE DURABILE...	630